

DEBRECZEN

Szerkesztőség: Debrecen, Bajcsy-Zsilinszky-u. 1. sz. földszint (Arany Bika bérház). Tel.: 113. (7 mellék-állomással.) Szerkesztőségi hiv. órák d. u. 3-7-ig.

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLO
Független Kisgazda, Földmunkás és Polgári Párti ujság

Kiadóhivatal és nyomda: Bajcsy-Zsilinszky-u. 1. sz. (Arany Bika bérház) főemelet. Telefon: 113. (7 mellékállomással). Hivatalos órák: reggel 8-este 6-ig.

A Nagytemplom

falának tetején és tövében a nagy szárazság dacára is fű zöldül. Ez az időjárás sok kárt okoz és bizony bőven kell megeredni az ég csatornáinak, hogy megint élet támadhasson az ugarban. Milyen különös is az emberi elgondolás. Vannak, akiknek szimbólum a debreceni Nagytemplom és busulnak romlásra felett. Vannak, akik közbömbösen veszik a romok csöndjét, már rég megszokták a Rákóczi harang hallgatását, sőt természetesen veszik a gazdasági indokolt, sok áramot fogyaszt. Van egy kis töredék, magái imádkozónak tartó csoport, amelyik megelégszik azzal, hogy ő bejut abba a kis imaterembe, amelyik pótolni akarja a Nagytemplomot. Folytatnám tovább is, azonban nem az a célom, hogy vitát támasztak. Megállapítom a Nagytemplom körül maradtak seregével, mi azt akarjuk, hogy atyjánk ez ősi temploma annál többre van hivatva, hogy ünnepeinként százharvan ember foglaljon helyet, mégis csak egy szögletében a Nagytemplomnak. Ez a hitvalló csoport változó, aki bejuthat aszerint. Már régebben is foglalkoztak azzal némiképpen lehetne a Nagytemplom levegőjét temperálni, hogy megeljük. A Szentlélek tüzevel! Láttam Csikosz Sándort 20 fokos hidegben téllakát nélkül prédikálni, csak a palást borult vállaira a Nagytemplomban s mintegy 1600-an hallgatók és amikor kijöttünk csak mellesleg említették a Nagytemplom fűthetlenségét.

Szükségünk van a Nagytemplomra. Célunk, hogy megismerjük azokat az okokat, amelyek miatt nem készülték el a falak ebben az építkezésben alkalmas időben, miért nem készülték el a gerendák, hogy új tetőzet hirdesse ennek a nemzedéknek is, bár Istent be nem fogadhatják az egék sem, mégis lenni kell olyan helynek, ahol csakugyan egy akaratú telepedhetünk le. Hiszen épp ezt nélkülözöljük mi emberek. Kérdezzem, miért csináltak propagandát a háború alatt, hogy mennyi és mennyi templom lett rommá, ha most a háború mulásakor nem sietnek eltakarítani a romokat, és új falakat építeni. Tudom, hogy támadtak emberek, akik nem akképen akarnak imádkozni, mint valaha, de épp ezért kell őket behívni a Nagytemplomba, hogy vegyenek ott Szentlelkét, ki indítja őket könyörületességre a szenvedők iránt. Van testi gyengeség, melyet el akarunk távoztatni és van lelki elerőtlenedés is, amikor nem látjuk meg az emberben az embert s nem merjük az Istentűságot vállalni. Az újjáépítés egyik értékkáló kincse lesz a megépült Nagytemplom. Ez a templom nemcsak Debrecen, hanem a művelt világé s azoké egyben, akiknek van a nyomorúságban közel való Istenük, aki még a kövekből is támaszhat fiakat. A Nagytemplom kövei egyszer visszazadnak a hangokat, amelyek ott elhangzottak, vajon ennek a két ávnek lesz-e beszéde, vagy csak halk sóhaja, mert a kövek várták a megépülést sokáig.

Siposs Imre.

Az emberi jogok biztosításáról tárgyaltak a magyar bizottságban

Elvetették Ausztrália indítványát

Parisból jelentik: A magyar bizottság szerdai ülésén a magyar béketervezet 2. cikkelyével foglalkoztak. Ez a cikkely kötelezi Magyarországot, tegyen meg minden intézkedést, hogy a területén fajra, nemre, nyelvre és vallásra való tekintet nélkül mindenki részére biztosítsák az alapvető emberi szabadságjogokat, beleértve a sajtószabadságot, a vallásszabadságot, a véleménynyilvánítási és a gyülekezési szabadságot.

A cikkelyhez Ausztrália és Anglia pótdívtványt nyújtott be. Stirling ausztráliai kiküldött fenntartotta pótdívtványát, mely az alapvető emberi jogok biztosításának beiktatását kéri a magyar alkotmányba.

Novikov szovjetorosz megbízott az alapvető emberi jogok biztosítását elengedhetetlennek mondotta, különösen olyan országban, mint Magyarország, amelyben a régi rendszerek ezeket a jogokat lábbal tiporják. — Magyarország azonban demokráciakussá vált, törvényes intézkedéseket hozott és olyan alkotmányt készít elő, amely elegendő biztosítékot nyújt a szabadságjogok fűszteletében tartására. Így hát megengedhetetlen beavatkozás volna a magyar állam szuverenitásába, ha a törvényalkotás bizonyos formáját rákényszerítenék.

Fehéroroszország kiküldöttje kérte az ausztráliai megbízottait, vonja vissza javaslatát. Stirling kijelentette, hogy pótdívtványának első felét visszavonja, de második részét, amely az átengedett területen élő lakosság alapvető emberi jogainak biztosítására vonatkozik, fenntartja. Azoknak az államoknak, amelyek területeket engednek át, joguk van ahhoz, hogy biztosítsák az átengedett területen lakók alapvető jogait.

Clementis csehszlovák kiküldött az ausztráliai javaslat elutasítását kérte. Kanada delegátusa megkérdezte, hogy az ausztráliai pótdívtvány csak az átengedendő területre vonatkozik-e, vagy a bécsi döntés egész területére. Stirling azt felelte, hogy az indítvány minden átengedett vagy viszakapott területre vonatkozik.

Humo jugoszláv delegátus arról beszélt, hogy a pótdívtvány a legyőzött országok népeit arról igyekezik meggyőzni, hogy a győztes államok képtelenek biztosítani az alapvető szabadságjogokat, egyben nemzetközi ellenőrzés alá akarja vetni a győztes államokat, és felbátorítja a revizionizmust. Jugoszlávia nemcsak feleslegesnek, hanem sértőnek is találja, hogy ellenőrzést gyakoroljanak alkotmányjogi törvényei felett. A jugoszláv alkotmány teljes egészében biztosítja a kisebbségi jogokat a magyar kisebbségnek is. Visszautasította az ausztráliai pótdívtványt.

Hood angol megbízott megállapította, hogy az indítvány a Csehszlovákiának visszaadott területekre vonatkozik és ellene foglalt állást.

Végül a bizottság a pótdívtványt 12 szavazattal Ausztrália egy szavazata ellenében elvetette.

Uj emlékirat az erdélyi magyarok ügyében

A magyar küldöttség új emlékiratot terjesztett a békeértekezlet elé. Az emlékirat első része kéri az erdélyi magyar javaknak a román fegyverszüneti szerződés alapján történt zárolásának feloldását, továbbá a román állampolgárság megadását mindazoknak, akik 1918 december 1-én, a gyulafehérvári nagygyűlés napján, 1921 július 26-án, a trianon szerződés életbelépése napján és 1940 aug.

30-án a bécsi döntés napján Erdélyben állandó lakóhellyel rendelkeztek akik Erdély területét kényszer hatása alatt hagyták el térhessenek vissza lakóhelyükre. Kéri végül az emlékirat, hogy azoknak az állampolgársági ügye, akiket a múlt évben a román törvény megfosztott állampolgárságától, a békeszerződésben történő szabályozásig maradjon függőben.

kat nyújt Románia minden állampolgárának, azok között a zsidóknak is.

Bogumolov a Szovjet Unió kiküldöttje osztotta Clementis véleményét és megállapította, hogy a 3. pont a vallási és faji megkülönböztetés nélkül is biztosítja minden román állampolgár jogegyenlőségét. Catroux tábornok Franciaország kiküldöttje elismerően nyilatkozott az angol delegátus jó szándékáról, de véleménye szerint a 3. pont magában foglalja a zsidók védelmének biztosítását. Az ukrán delegátus is hasonló szellemben szólalt fel. Harrymann, az Egyesült Államok kiküldöttje támogatta az angol javaslatot. Szavazásra került a sor. Az angol kiegészítő javaslatot 7:5 arányban elfogadták. A javaslat ellen szavazott Franciaország, a Szovjet Unió, Csehszlovákia, Fehéroroszország és Ukrajna.

A román politikai bizottság ülése

A román politikai bizottság kedd délutáni ülésén mindenekelőtt azt a kiegészítő javaslatot tárgyalták, amelyet az angol delegátus a béketervezet 3. pontjához benyújtott és amely a Romániában élő zsidók jogainak védelmére vonatkozik. Hood megindokolta javaslatát, majd kijelentette, hogy mindenki előtt ismeretes, a kelet-európai zsidók szenvedésteli multja.

Clementis csehszlovák kiküldöttje hangsúlyozta, hogy a békeszerződés 3. pontja a kiegészítő javaslat nélkül is biztosítja a Romániában élő zsidók védelmét. Személyes tapasztalatok alapján tudja, hogy a zsidók nem is a románok ellen emeltek panaszt. Véleménye szerint sokkal inkább a magyar békeszerződés-tervezetbe kellene ilyen értelemben kiegészítő javaslatot beiktatni. A cseh delegátus végül kérte a bizottságot, utasítsa el a javaslatot, mert a 3. pont egyenlő jogokat nyújt Románia minden állampolgárának, azok között a zsidóknak is.

A belügyminiszter válaszát a Ház többsége nem vette tudomásul

A nemzetgyűlés csütörtöki ülésén az elnök bejelentette, hogy Gordon Ferenc volt pénzügyminiszter lemondott mandátumáról Kossa István legújabb magatartása miatt ünnepélyesen megkövette a Házat. Az elnök javasolta, hogy a Ház legközelebbi ülését szeptember 17-én tartsa.

A napirendhez Dénes István pártönkivüli képviselő kért szót és különös tekintettel arra a hírre, amely szerint 30 ezer földmunkás hagyta el az országot külföldi munkák elvégzésére, a munkanélküliség kérdésének sürgős napirendre tűzését kéri.

Kossa István (kommunista-párti) véleménye szerint is foglalkozni kell a mind nagyobb arányban kibontakozó munkanélküliség kérdésével. Hangsúlyozta azonban, hogy a kérdés eldöntésében csak alapos előkészítés után lehet foglalkozni és így az elnöki javaslat elfogadását kérte.

Ezután Vásáry József (szabadságpárti) képviselő támogatta meglehetősen élénk vihar közben Dénes István indítványát.

Végül Schiffer Pál (szociáldemokrata) képviselő állapította meg, hogy a kérdés sürgős és időszerű, de illetékesek már foglalkoznak vele és a kérdésnek kellő előkészület nélkül a Házban való felvetése a megoldást hátráltatná.

A nemzetgyűlés az elnök napirendi javaslatát fogadta el, majd sor kerül az egyes interpellációk ra adott írásbeli válaszok ismeretelésére.

A belügyminiszter Vócsa Ferenc kisgazdapárti képviselőnek a fehérmegyei hivatalokban vezetőbizviselők terrorja és partagitációja tárgyában július 24-én

elmondott interpellációjára az válaszolta, hogy miután a képviselő konkrét adatokat nem hozott fel, nem áll módjában vizsgálatot indítani.

Vócsa Ferenc viszontválaszában hangsúlyozta, hogy annak idején interpellációjában konkrét adatokat sorolt fel a vármegyei vezetőbizviselők ellen és számmal ellátott körlevelet idézett. A választ pedig nem veheti tudomásul. Az elnök nagy zajban tette fel a kérdést, hogy a választ a nemzetgyűlés tudomásul veszi-e. A belügyminiszter válaszával a nemzetgyűlés 121 szavazattal 59 ellenében nem vette tudomásul.

Ezután a nemzetgyűlés tudomásul vette a belügyminiszter válaszával Halter Béla szabadságpárti képviselőnek Emericana és más katolikus egyesületek feloszlata ügyében adott interpellációjára.

Ezt követően Vásáry József szabadságpárti képviselő személyes megtámadlás címén szólalt fel.

Rendkívüli minisztertanács

A kormány tagjai Nagy Ferenc miniszterelnök elnöklésével csütörtök délelőtti rendkívüli minisztertanácsot tartottak, amelyen a béketárgyalásokkal kapcsolatos kérdésekről tárgyaltak, majd a belügyminiszter előterjesztésére az alsóbb fizetési osztályban lévő rendőrszemélyzet részére szeptember hónapban is országjárati pótlékot állapított meg.

A hercegprímás a miniszterelnöknél

Mindszenty József hercegprímás szerdán délelőtti meglátogatta Nagy Ferenc miniszterelnököt, aldvéj hosszasan beszélt a magyar katolicizmust érintő időszerű kérdésekről.

Állami kezelésben

Tárcaközi bizottsági értekezleten megállapodtak abban, hogy a Weiss Manfred, a Rimamurányi, Salgótarjáni és a Ganz ipari műveket a jóvátertelre való gyártások időpontjának lejártáig, 1953-ig állami kezelésbe veszik.

Gondoskodás a hadirokkantokról

A HONSZ vezetőinek részvételével tartott népjóléti minisztériumi értekezleten a népjóléti miniszter elsőrendű célként mondotta a hadirokkantoknak a társadalmi termelő életbe egyenrangú félként való bekapcsolódását. Budapesten, Debrecenben hadirokkant gyógyintézetek működnek és Hajdúszoboszlón most állítanak fel ilyen intézetet. Eddig 17 hadirokkant átképzőtanfolyam indult meg. Két tanfolyam pedig hadiözvegyek részére. Szigorúan ellenőrzik a válalatokat, hogy az előírt számban alkalmaznak-e hadirokkantokat. A trafikok és italmérések odátállítására.

Fotó Horváth
Simonty-utca 1-b.

CSOKONAI KAMARA
Szeptember 13-án, pénteken 7 órakor **SZÍNHÁZ** Szeptember 14-én, szombaton 7 órakor
B A J A D É R Veszélyes forduló
Káprázós díszletek és ruhák.
TELEFON 110

Külön vonaton érkezik az **AIDA SZABADTÉRI ELŐADÁS**
Óriás együttese: Székely Mihály, Némethy Ella, Fodor János, Halmos János, Laczkó Aranka
A MÁV VASUTAS ZENEKAR 74 TAGGÁL
Élén Szőke Tibor karnagy és az operaházi kórus. — Jegyelővét a színházi pénztárnál.

nél a hadirokkantakat előnyben részesítik és ha az előírt rendelkezéseket végrehajtják, ezeknek a jogosítványoknak több mint 50 százalékát hadirokkantak fogják

kapni. Nagyobb reformtervezet van előkészítésben és ennek fő célja a hadirokkantak minden problémájának demokratikus szellemen történő megoldása.

sejti, hogy barátja, Barát-Kovács követhette el a gyilkosságot, ezért lett valószínűleg öngyilkos. Azt nem tudja, mi lett a hordóban elásott kincsekkel és mi lehet a sorsa most. A nyírházi törvényszék felmentette Bartha Károlyt gyilkosság vádjáról. A felmentő ítéletet most a debreceni ítélő-

Külön cikket indítványoznak a zsidók jogairól a magyar békeszerződésben

Párisból jelentik: A magyar területi és politikai bizottság-szerdai további ülésének folyamán Hood brit kiküldött javaslatot terjesztett elő. A békeszerződés tervezetében külön cikket kíván hozzáilleszteni, amely egyenlő jogot kíván biztosítani a zsidóknak.

ták be. Beasley ausztráliai kiküldött, a bizottság elnöke kijelentette, hogy tekintve a bizottság éppen most utasított el hasonló értelmű módosítást, csodálkozás tölti el, hogy ezt az új javaslatot előterjesztették. Hood hangsúlyozta, hogy az említett ausztráliai indítvány egy volt ellenséges országtól jogos tulajdonosnak visszaadandó területre vonatkozik. A bizottság ezután anélkül, hogy döntésre jutott volna, elnapolta ülését. (MTI)

Amerikai javaslat a pozsonyi hídfővel kapcsolatban

Az MTI diplomáciai különtudósítója írja: A magyar területi és politikai bizottság nemrégiben megalkotott albizottságának tanácskozó és javaslat-előkészítő szerve, Szászvári József vezetésével, a magyar-ceszlovák viszony karöltés kérdéseit tárgyalja. A bizottság rendkívül érdekesnek ígérkező ülésén dőlnek majd el az amerikai delegátus döntései, úgy vélte a legjobban megoldhatónak a pozsonyi hídfő kérdését, hogy a Csehszlovákia-

hoz átszatelendő területből két községet Bezenyék és Rajkát ki kell szakítani. Az amerikai javaslat azt óleozza, hogy ezen a területen Rajkáról Orszávr megkerülésével a Bécs felé vezető dűlőutat tegyék alkalmassá a Budapest-Bécs közötti közvetlen országúti összeköttetés biztosítására. Párisi magyar diplomácia körökben ilyen körülmények között igen nagy érdeklődéssel tekintenek a magyar területi és politikai bizottság albizottságának küszöbön álló működésére. (MTI)

210 millió forint magánbittel céljaira

Budapesti jelentés szerint a Gazdasági Főtanács szeptemberben 210 millió forintot folyósít magánhitelek céljaira. A hitelek nagyobb része 45 napos lejáratú, az ipari hitelek többnyire 90 naposak és

csak egyes mezőgazdasági hitelek hosszabblejáratúak. A kincstár bevételei a múlt hónapban kedvezően alakultak. Eddig már 30 millióval haladták meg az előirányoztatot.

Háromezer magyar hadifogoly érkezett Debrecenbe

Csütörtökön reggel két hadifogolyvonat érkezett Debrecenbe. A két szerelvényen összesen 2100 magyar hadifogoly tért haza. A hadifogolyok Románián keresztül Focsániból jöttek. Újabb jelentés szerint csütörtök-

kön az esti órákban újabb hadifogolyvonat érkezett Debrecenbe. A jelentések szerint többszáz magyar hadifogoly jött ezzel a szerelvényvel Püspökladányon keresztül. (MTI)

Ki a gyilkos és hova lett a hordóban elásott kincs

Rendkívül érdekes bűnüggyel foglalkozott a debreceni ítélőtábla. A vádott Bartha Károly 19 éves szabobácskái lakos volt akit gyilkosság bűntette miatt vontak felelősségre. A gyilkosság még a múlt évben történt Szabolcsbáton. Schwartz József örváló lakos hazatért a deportálásból és azon a helyen, ahol egy hordóban elásta az éhezett, aranyat, pénzt, kincset — kutatni kezdett. Meg is találta azt hiány nélkül, mire a kincsetek újra elásta a hordóban. Amikor rövid idő múlva újra felakarta a kincset és értékeit, amelyek békebeli alapon is több millióra becsülhetők — már

nem volt sehol a kincs. Ezután drámai gyorsasággal követték egymást az események. Schwartz József, Bartha Károly és barátja, Barát-Kovács András kíséretében újra ásnak, kutatni kezdett és rövid idő múlva a felásott gödör mellett holtan találták meg Schwartz Józsefet. Ásdával, bal-tával, kapával verték agyon. Másnap Barát-Kovács András öngyilkosságát követett el, holtan találták rá. De hogy miért követte el tettét, nem derült ki. A gyilkosság és öngyilkosság után Bartha Károly Kolozsvárra ment és csak hat hét múlva került elő. Ekkor elővették. Gyilkosság miatt ítélték be vették, majd a bíróság elé állították Schwartz József meggyilkolásával és kirablásával vádolva.

Vígyszínház
M A utólfára 4, 3/6, 3/8 órakor
a megható, izgalmas, művészi magyar filmremek:
Menekülő ember
Fősz.: Tolnay Klári, Ajtay Andor.

Bartha Károly állandóan tagadta a gyilkosságban való részvételt. Az elismerte, hogy jelen volt a hordóban elrejtett kincsek kutatásánál, övele hívatta oda Schwartz Kovács Andrást is, együtt ásták. Amikor nem találták a jelzett helyen, Schwartz megfenyegette őket, mire szövállás támadt Schwartz és Barát-Kovács András között. Erre a íjedtében elszalant és amikor visszatért, Schwartz már halott volt. Börtön után Barát-Kovács öngyilkos lett. Ekkor megjött, hogy esetleg ő rá terelődik a gyanu, ezért menekült el Erdélybe, de később visszatért. Nem tudja, csak

Gazdák figyelmébe!
Az ISTVÁN GÖZMALOM R. T. üzembé helyezte az ország legújabb és leghigiénikusabb
OLAJMÁLT.
Eliőzékeny kiszolgálással áll a gazdák rendelkezésére. DARÁLÁST, TENGERSZÁRÍTÁST, VETŐ. MAGTISZTÍTÁST, ÁRPAHANTOLÁST ugyancsak vállal ujonnan felépített üzemében.

Miért kell kérvény

Szövé tettük, hogy a városnál létszámapasztás során elbocsátott tisztviselőknek kérvényt kell benyújtaniok a polgármesterhez, hogy a nyugdíjat, megítélt illetményt folyósítsa a számvevőség. Mint most velünk közlik, azoknak a B-listázottaknak kell kérvényezni az illetménykiutalást, akiknek eddig nem járt, tehát nem kaptak illetményt, vagy az előző szolgálatot is kéri beszámítani és végül azoknak, akik hozzátartozóik el-látási illetményét kéri megállapítani. Ezeket a kérelmeket csak írásbeli beadvány és felülbírlás után tudja elbírálni a számvevőség.

Éjszaka is tárgyainak Párisban

A békeértekezlet munkálatainak meggyorsítása érdekében ez után nemcsak délelőti és délutáni hanem éjszaka is üléseznek.

Hármas kivégzés

A budapesti Városmajor-utcai nyílt tőmeggyilkosság három tettesét Fehérhegyi János szobafestőt, Torma József sütőegységét és Géder József segéd munkást, miután kegyelmi kérésüket elutasították, csütörtök délután felakasztották.

A pozsonyi rádió

Jelentése szerint szeptember 24-én indítják a lakosságokra egyezmény értelmében kitélepítendő csehszlovákiai magyarok első csoportját. A vágyonok összejárása már 16-án megkezdődik.

Az amerikai kormány

Magyarországnak az Olaszországban való vásárlás céljára újabb 1800000 dollár értékű árúhitelt engedélyezett.

Németország

brit és amerikai övezetében egyszerűen indult meg a nagy razzia, hogy kézrekerítse azokat az óriási értékű műkincseket aranyrudakat és drágaköveket, amelyeket a birodalom összeomlása előtti napokban a nácivezetők Németország különböző területein elrejtettek. Már az első kutatások meglepő eredménnyel jártak. Ejjélig tíz milliárd dollár értékű arany és drágakő került elő a rejtékhelyekről. A becslesek szerint a kereseti értékeknek már több mint fele megkerült. Több száz letartóztatás történt.

Félszáz jelentevő...

Beszámoltunk arról, hogy a vallás és közoktatásügyi miniszter engedélyt adott arra, hogy a debreceni egyetem jogi karán esti munkástanfolyam létesülhessen. Ezzel a tanfolyamra csak azok a munkások jelentkezhetnek, akik egyetemi tanu-mányok folytatásához szükséges iskolai tanulmányukat önhibájukon kívül nem végeztették el. Az elmúlt napokban több jelentkező történt e zekről dr. Baacs Jenő, a jogi kar dékánja a következőket mondotta: — Eddig közel félszáz munkás kérte a felvételt az esti munkástanfolyamra. A tanfolyam ünnepélyes megnyitása a közel napokban lesz. Sok olyan jelentkező akad, akik kereskedelmi értekezéssel rendelkeznek. Ezen nem vehetnek részt ezen a tanfolyamon, mert a kereskedelmi értekezettek csak kiegészítő értekezési vizsgát, alkalmával nyernek rendező hallgatói minőségét az egyetemen. — Beadjuk egy előbb megjelent miniszteri rendelet vonatkozás. Most kaptunk táviratot a kultuszminisztériumból, hogy egyetemenk felkészítését az esti tanfolyammal kapcsolatban részében elfogadják.

tabla is helybenhagyta, bizonyíték hiányában nem tudta megállapítani a bűnösséget. Végző fokon a Kúria dönt, egyelőre rejtély, ki gyilkolt, hová lett az elásott kincs.

Nem lesz még egy B-lista

Közös magyar sors, parasztság, polgári egység és más időszervi kérdések

A közellátásügyi minisztérium tisztviselőinek kisczadpárti csoportjában Balogh István miniszterelnökségi államtitkár tájékoztatót nyújtott az időszervi külső és belpolitikai kérdésekről.

Mindenekelőtt kijelentette hogy teljesen alaptalanok azok a hírek, amelyek egy másik B-listát emlegetnek.

A béke kérdéséről szólva az államtitkár rámutatott arra, hogy ami kevés reményünk maradt, sajnos, arra nézve sem lehet biztos kijelentéseket tenni. Viszont bármiképpen alakuljon is a helyzet, késégbeesésre nincs okunk. Ma a magyarságról van szó, de vajjon mindenképpen egyformán együtt tud-e érezni ebben a közös magyar sorsban. Vajjon mindenképpen ugyanazt fáj-e, ami a magyarok millióinak. Látnuk, hogy ebben a pillanatban minden román egyformán érez, ugyanígy a csehek, szlovákok és jugoszlávok is.

A belpolitikai kérdések bírálata-tára áttérve, Balogh István államtitkár szövegezte, hogy a parasznapokkal kapcsolatban egyes pártok nagy harcot kezdték és ropedulással, valamint füzetekkel is igyekeztek a tömeget megfogni. Hogy ez sikerült-e nekik, vagy sem, rövidesen kiderül abból, hogy mi történik majd a közösi választások előkészítése körül. Mi nem félünk a vá-

Halassy Olivér gyilkosai nyomában

Beszámoltunk arról, hogy ismeretlen tettesek Budapestben meggyilkolták Halassy Olivért, az európai hírvételező és többszörös olimpikont, valamint Csákány Gyula sofőrt. Az eddigi nyomozás megállapította, hogy Halassy kecsden este az MTK klub ülésén vett részt, majd a Palace mozinál szállt be a bérautóba, melyet Csákány Gyula sofőr vezetett. A kocsit Halassy újpesti lakása felé tartott, amikor a Szent László út 137. sz. ház előtt haladva, egy másik személykocsi vette üldözőbe. Az üldözött autó utasai több pisztolylövést adtak le hátulról Halassyék kocsijára, de a golyók az ablaküveget átlukasztva, a kocsit ülésein fennakadtak. Az ismeretlen személygépkocsi erre Halassyék autójára elé került és utasai megállásra szólították fel a sofőrt, majd pisztollyal kényszerítették, hogy szálljon ki. Halassy és a sofőr dulakodni kezdtek a banditákkal, mire azok mindkettőjüket agyonlőtték. Halassy három, a sofőr két halálos lövést kapott. Az egyik bandita ezután Halassyék kocsijába ült és tovább robogott.

A nyomozásnak érdekes új fordulata van: Halassy állítólag nem egyedül ült az autóban, hanem egy eddig ismeretlen világosbarna hajú nő társaságában. A nő a vakmerő rablógyilkosok magukkal hurcolták.

Az autógengszterek az elrabolt kocsit a Hermina út és a külső Andrassy út kereszteződésénél, a ligeti bokrok között rejtették el, arra számítva, hogy később vizsgálóknak érte és mikor szerda reggel a bűnügyi osztály nyomozói az autót megtalálták, az már nagyrészt szét volt szedve és a rendszámot is átfestették.

A nyomozás és a tanúk kihallgatása tovább folyik. A kihallgatások alapján a rendőrség előállította Faykos Aladárt és feleségét, akik a Szent László út 137. sz. házban laktak és akiktől feltehető, hogy valami közük volt a vakmerő merénylőhöz.

Van már bőven cigaretta

A dohánytermelés meghaladta a békebeli színvonalat. A Dohányjövődék elrendelte, hogy hétfőtől szept. 16-tól kezdve az ország egész területén megszünteti a dohánygyártmányok adagolását és valamennyi cigaretta fajta a trafikokban hivatalos áron kapható lesz.

A cukorrépatermelők kivénéségei

A cukorrépatermelők küldöttségével jelentek meg a pénzügy- és földművelésügyi miniszterek előtt. A cukorrépatermelők a cukorrépa átvételére írták fel a mázsánként 5 kg. természetben kiszolgáltatót kúrok kérnek. A kermelők ezenkívül részesülni óhajtának a termelt melasz 50 százalékosban és a szokásos mellékjuttatásban.

Rácz Jenő pénzügyminiszter kijelentette, hogy a cukorrépa termelési kampány befejezése után élni fog az érdekvédelmi megállapodásban biztosított utólagos revizió jogával és felülvizsgáltatja a gyárak termelési eredményeit. Abban az esetben, ha a cukorrépadék az eredeti 12 százalékos cukortermelést meghaladja, a mázsánként 3 kg-os átvételi árat a ténylegesen kitermeltek cukorhozadé arányában felemeli. A földművelésügyi miniszter szintén megígérte, hogy a maga részéről mindent elkövet az árrevizió érdekében.

Szerencsés kimeneteli karambol történt a Csapó és Piac utca sarkán. Frigy József gép kocsija és Bakk Gábor szekere egymásba rohant és mind a két jármű megrongálódott. A bennülőeknek nem történt semmi bajuk.

A Független Kisgazda Párt a bíróságnál keres elégtételt a „Néplap“ súlyos és igaztalan támadásával szemben

Másfél év óta szinte nap mint nap támadások érik a Kommunista Párt helyi sajtóorgánuma, a Néplap részéről a Kisgazda Pártot és a Debrecen-t. E támadások ellenében eddig úgy a párt, mint a Debrecen a közvélemény helyes felvilágosításának eszközhöz nyult és a lap hasábjain adta meg a válaszl.

A Néplap augusztus 15-iki számában azonban már olyan súlyos, annyira rágalmozó és a tényekkel homlokegyenest ellenkező támadás jelent meg a Kisgazda Párt ellen, hogy azért nem vehet másként elégtételt magának párt, egyedül bíróság útján.

Ez a magyarázata annak, hogy a Független Kisgazda Földmunkás és Polgári Párt feljelentést adott be a debreceni népgyűléshez a debreceni Néplap illetve a lap felelős szerkesztője, Radó István ellen, a köztársasági és demokratikus államforma jogi védelméről szóló törvény alapján.

Alább közöljük a népgyűlésen benyújtott feljelentést:

»A Független Kisgazda, Földmunkás és Polgári Párt célkitűzései között legelső helyen áll az új magyar köztársaság szőbb jövőjének előkészítése és munkálása. Ennek a gazdasági célnak megvalósítása érdekében úgy országos, mint helyi viszonylatban a sajtón keresztül mozgalmat indított, hogy a kemény és súlyos békeszerződés feltételei ellen emelje fel az ország tiltakozó szavát és kérjen a döntő fórumoktól jobb, igazságosabb, emberesebb békét és így módon adja meg a lehetőséget, hogy nemzetünk egy demokratikus állam fenntartásának feltételeit megalapozhassa. E mozgalom nemcsak benn az országban, hanem a külföldön is nagyobb hullámokat idézett elő és felrázta a nagy mértékben látható közönyt. Pártunk lapja, a Debrecen hársábjain ezt a nagyfontosságú kérdést tárgyalás alá vette és felvetette a felelősség gondolatát a békekötéssel kapcsolatban. Az e tárgyban megjelent hírlapi cikket követően a Magyar Kommunista Párt lapja, a Néplap augusztus 15-i számában »Ki a felelős« vezércikkében Radó István foglalkozik a békeszerződésért való felelősség kérdésével és többek között nekiképp pártunknak a következő kitételekkel:

»Jól tudjuk, hogy a Kisgazda Párt még az év elején előhozakodott úgynevezett békekötéssel. Ott folytatták, ahol Horváthék abbagyáltak — nemzetrontó szovjet célkitűzéseikkel a magyar demokrácia egységesen szállott szembe.«

Ennyi a tényállás.

A fenti tényállásból a demokratikus államrend és köztársaság védelméről szóló 1946. 7. tc. 2. § c) pontjába utalással kétségtelül megállapítható, hogy a hivatkozott cikk pártunk demokratikus munkálkodását és a békekötés érdekében folytatott küzdelmünket leicsinyli és az azt

kísérő gondolatokkal ellenünk a közvéleményi gyűlöletre igazítja és az egész vezércikk gondolatmenetéből kisugárzik a lázítás szándéka.

Kétségtelen, hogy demokratikus állam fenntartó pilléreit képezik, a szabadvélemény és politikai szabadság joga, tehát a kérdéses cikk írójának jogában áll

A belügyminiszter leirata új állásbetöltések ügyében

A B-lista ügye még nem zárult le véglegesen. A létszám-ápasztás befejezése után állapítják meg az állami és törvényhatósági normalstátust. A belügyminiszter most leiratot intézett Debrecen város polgármesteréhez amelyben áprilisi és júniusi leirataival összhangban újlag felhívja, hogy a normalstátus megállapításáig új állásbetöltési kérelmeket ne terjesszen fel hozzá, csak igen kivételes esetekben, rendkívül fontos körülmények között. A belügyminiszter ugyanis az állásbetöltési kérelmeket a minisz-

ter tanács elé terjeszti s ez dönt az állásbetöltés ügyében. A belügyminiszter közli a polgármesterrel, hogy a szeptember 5-ig hozzá felterjesztett állásbetöltési kérelmekkel nem foglalkozik és azokat nem terjeszti a minisztertanács elé. Így a városnak új felterjesztéseket kell készítenie az új állásbetöltésekkel kapcsolatban.

A belügyminiszteri leirat végül figyelmezteti a polgármestert, hogy nemcsak fejelem, de vagyoni felelősséggel is tartozik a rendelkezések betartásáért.

A Kisgazda Párt vidéki munkabizottsági kongresszusa Debrecenben lesz vasárnap

Nagy érdeklődés kíséri vasárnap a Független Kisgazda Párt országos szakmai szervezetének debreceni kongresszusát. Debrecen értelmisége, ipari, kereskedelmi és munkástársadalma egyaránt nagyban készülődik a vasárnapi gyűlésre.

A vasárnapi kongresszus rendezőbizottságánál nap-nap után tömörnek bejelentések a szakmai szervezethez való csatlakozás ügyében. A kenyérkereső pályán levő mindenfajta ember, munkás, kereskedő, iparos és író asztal mellett dolgozó tisztviselő mind vallja azt a lelki adottságot, amelyet a szervezkedés célul jelölt meg: megteremteni a komoly munkát előfeltételeit: a megbékélést és a jól végzett munka értékelését.

A szakmai szervezkedés jelszava lett:

— Többet ér a nemzeti lobogóhoz visszalépt magyar munkás, mint a csak kritizáló, mellőngető hazafi!

Ez a jelszó programot is ad, amelynek részleteit a vasárnapi kongresszus előadói fognak kifejteni.

A rendezőbizottság pénteken délután 5 órakor a Kisgazdapárt helyiségében újabb gyűlést tart Tócsy Géza vezetésével. Felhívják a Kisgazdapárt összes tagozatai vezetőit, hogy ezen az értekezleten feltétlenül jelenjenek meg. A vasárnapi kongresszus a Vigaszóban délelőtt 11 órakor kezdődik.

A Holéczy együttes

végre — múltkor rövid szereplése után — tartalmas műsor keretében méltó módon mutatkozott be Debrecen közönségének. Két és félórás mindvégig pompásan szórakoztató műsorukon a legnépszerűbb slágerek, vidám jelenetek és kitűnő szólószámok váltakoztak. A legnagyobb sikere a népszerű vokálfőnök volt, de bőven kijutott a tapsokból a zenekarnak is, amelynek erőssége a kitűnő hegedűs, Kiss Ferenc és a remek gitáros, Kovács Ferenc. Balázs Béla egy magánjelenetben egyszerű komikusnak bizonyult. A konferanzzs hálás szerepében dr. Hegedűs János — sokan ismerik Debrecenben, hiszen püspöklátnyi fiú — előnyösen mutatkozott be.

A FÜGGETLEN IFJUSÁG HIREI

A FÜGGETLEN IFJUSÁG TAGJAI a Független Ifjúság Irodájában (Bajcsy-Zsilinszky u. 1. Főleletem) a Vigaszóban Mozgóbán érvényes kedvezményes jegy váltására jogosító szelvényeket átvették.

— A VÁRMEGYEI FEGYELMI BIZOTTSÁG alant felsorolt tagjai szombat délután 12 órakor tartandó fegyelmi bizottsági ülésen feltétlenül jelenjenek meg. Bertalan Sándor Hajdúszoboszló, Balogh László Hajdúdorog, Kádár István Nádudvar, Hadházi László Hajdúhadház, Tarr István Balmaújváros, Bartha István Kaba.

Közéleti tudnivalók

Lisztkiutalás. — Felhívja a közéleti tudnivalók ügyosztály a fűszerkiskereskedők figyelmét arra, hogy szeptember 13-án pénteken és 14-én szombaton déli 12 óráig rozs és árpalisztkiutalás lesz, a közéleti tudnivalók ügyosztály Piac u. 28. I. emeleti helyiségében. Felhívja az ügyosztály a kereskedők figyelmét arra, is, hogy kiutalásban csak azok a kereskedők részesülnek, akik az előzően kiutalt lisztet elszámolnak.

Szabályozzák a favágás munkadíját

Szerkesztőségünkbe sok kismember munkás, tisztviselő jött be panasszal, hogy a favágók s különösen az alkalmi favágók igen súlyos összegeket kérnek nehezen összekuporgatott pénzükből előre már jó előre beszerzett tűzfűjük felvágásáért. Sok favágó egy öl felvágásáért annyit kér, ami munkás, vagy tisztviselő egész heten sem keres meg.

Érdeklődünk a város elsőfokú közigazgatósági hatóságánál, majd a gazdasági rendőrségén, de sehol sem tudnak a favágók munkadíját szabályozó rendelkezésről. A favágók az alku szerint szabadon dolgozhatnak és rendelet hiányában a gazdasági rendőrség sem tud közbelépni a túlmagas munkadíjat követelő favágók ellen.

Szükséges volna, hogy az őszi hónapok beállta előtt, amikor sok család vágat fát, kormányintézkedés vagy ennek hiányában helyhatósági intézkedés történjen a favágás munkadíjának szabályozására.

SZÍNHÁZ - MOZI

CSOKONAI SZÍNHÁZ.

13-án, pénteken 7 órakor: Bajadér.
A. bérlet.
14-én, szombaton 7-ór: Bajadér.
B. bérlet.
15-én, vasárnap délután fél 4-ór: Bajadér. Bérletszűnet.
15-én, vasárnap este 7 órakor: Bajadér. Bérletszűnet.
16-án, hétfőn 7 órakor: Bajadér.
C. munkásbérlet.

KAMARA SZÍNHÁZ.

14-én, szombaton 7 órakor: Veszélyes forduló.
15-én, vasárnap 7-ór: Veszélyes forduló.

SHABADTÉRI.

14-én, szombaton 7-ór: Aida.

Bajadér

Az operett-együttes bemutatkozása a Csokonai Színházban.

Kálmán Imre nagyoperettje, mely negyedezázaddal ezelőtt került bemutatásra a Debrecenben 1922-ben lezajlott premierjét nemcsak nagy sikerrel, hanem 25 előadás, hanem az emlékeztető „Bajadér-nőr” is kísérte. Felújításával kitűnő alkalmat nyújtott arra, hogy a debreceni színház operett-társulata maradéktalanul megcsillagosítsa jelentős kvalitásait. Hatalmas és szinte hibátlan együttes, remek énekesek, rendezés, pazar díszlet, fényes színpad, nagyvonalú karvezetés, emlékeztető az előadás, melynek jobbat ma aligha produkálnak magyar színhádon.

Magát a „Bajadér-t” Kálmán Imre finom, lágyan kiélt, léleksimogató melodikus konzerválták sikerre. Ezek a dallamok, melyekhez sok forrásunk színházi este emlékeztet, ma is változatlanul fűszerek hatásonak. — Brammer és Grünfeld érvényesülve viszont alacsony elavult és időseztől teszi annak felvetését, hogy érdeme lenne a régi nagy és zenésűben ma is értéket jelentő operett művésztől átöröklött felirattal, konzervált restaurálás. Ezek a dallamok megrögzömlenek a mai idők szellemében írt és annak romantikájával beárazott szövegekben.

A debreceni színhádon hosszú idő óta nem láttunk olyan jó előadást, mint a Bajadér repriszen. Nemesek helyén volt minden szereplő, hanem a színészek áradó játékukkal egyéni ötlete a fakult jeleneteket is felirattal. Szerzőhelyi Borhála igazri madonna. Szép, tisztán szemlélt kultúrát hangoztat, a prózán fejlődött művészt eláruló érett, finom műn-

VILLANY szerelés
rádió javítás
MAYER EMIL CÉG
Batthyány 5,
Telefon: 380. Kossuth-u 13

ezokig kidolgozott játéka, dekoratív megjelenése, vonzó egyénisége, nagyon értékes, tudatos művészi egyéniséget állítanak a Csokonai Színház primadonna-posztjára. Külön meg kell említenünk képrázatos ruháiról. Méltó partnere Dalmady Géza, akinek pompás hangja, férfias alakítása Radjami herceg szerepében nagy sikerhez jutatta a debreceni közönség régi kedvencét, Jurik Julcsi robbanó temperamentuma ragyogó táncal, egyéni ízű játéka Marietta szerepében maradéktalanul érvényesül. Solti Bertl határozott, humoros, kitűnő karizma szívesen, Csengeri Aladár sikerült figurája, kedves szelvedésű alkalommal a játék Szabó Soma harsonya komikuma kitűnő kényesül a humor „rohamszínház”. Dani György kis szerepét is érvényesítve tölti meg, nagy alakítást nyújt Thuróczy Gyula és Virágházy Lajos és egy-egy sikerült színfalattal járul az előadás sikeréhez. Pál Jutka Nagy József Fodor István, Székely Zoltán, Kirobbanó el. von van Nagy Erzei és Homonnai Ferenc remek táncosainak, melyet többször meg kellett ismételn.

A gondos, eredeti elgondolással rendezett, színes, mozgalmas tömegjelenetektől, finom, intimhangú duettek beállításáért, az izléses színpadért Dani György főrendezőjéi illeti elismerés. Nagyvonalú, értékes munkát végzett, Sebestény András karnagy elmélyült, gondos irányítása mellett a zenekar hibátlanul érvényre juttatta a Kálmán-műsereket minden szépségét.

Az operett együttes bemutatkozása után megállapíthatjuk, hogy a Veszélyes forduló színgazdag, teljes mértékben igyekszik valóra váltani kitűnő programját. A prózái együttes bemutatkozása után az operett társulat munkája is meggyőzőttről.

Most már a közönségen a sor. Ha feleannyi lelkesedéssel karolja fel a színház ügyét, mint amennyi fanatikus hit, munkakedv, művészet olthatatlan szeretet — és ami a legfontosabb — elhivatottság, tehetség érte a színházakat alkotásból igazi érték a színház színpadja története új, ragyogó fejezetéhez érkezett el ebben a színházi estendőben.

H I R E K

Babonások, vigyázat!

Ma tizenharmadika van és péntek. Akik szerencsétlennek tartják a 13-as számot és a pénteket, azok számára dupla borzalom lehet a mai nap. Azok, akik éppen szerencsésnek vélik a pénteket, azoknak viszont éppen jó lőn a pénteki nap tallakozása a 13-as számmal. Mindenesetre a babonások legyenek résen!

— Dr. Hegyaljai Kiss Géza a Kossuth-utcai templomban prédikál vasárnap délelőtt 10 órakor.

— Felhívom mindazokat, akik az eszperantó nyelvvel foglalkoztak, vagy azzal foglalkozni óhajtanak, hogy egyesületbe való tömörülés céljából alábbi címen akár személyesen, akár írásban jelentkezni sziveskedjenek. Dr. Mezei Károly, Kossuth utca 32. sz.

— Bartha Lászlóné Kovács Katalin Szepes 58. sz. alatti lakos a mult nap orvos és bába közreműködése nélkül fiúgyermeket szült, aki rövid idő múlva meghalt. A hatóság elrendelte a boncolást.

— Dr. Naményiné gyorstrőskölajában, gépiróskölajában szeptemberben tanfolyamkezdés. Alkalmazási. Vasútközvetmény. Piac 58. Linoletimházban.

— A Városi Dalegyet összes működő tagjait kéri a Vezetőség, hogy f. hó 13-án, pénteken délután fél 6 órára igen fontos ügyben jelenjenek meg a dalegyeti otthonban. Vezetőség.

— Őszi könyvjutonságok megérkeztek a Békési Kölesönkönyvtár napokban eléri 4500-ik kötetét. Érdeklődőket szivesen látunk: Miklós u. 2. Ugyanitt sorsjegyrusítás.

— Szeptembertől tanulhat ismét magyar nótát cigányosan zongorázni. Jelentkezés Piac u. 77. sz. I. em. 4. kedd péntek 3-8-ig.

— Lopások. Hegyaljai Kiss Gézané ref. lelkipásztor hitvese feljelentést tett a rendőrségen egy középkorú cigány ellen, aki bement a Kassa út 12. sz. lakásába azzal, hogy Horváth nevű népzeneész temetésére gyűjt adományokat és közben ellopt egy ezüst órát és 18 forintot. — Alkulcsos betörő behatolt Cifra Lajos Torockó utcai lakásába a házbellek távollétében és ruhaneműt s más ingóságokat lopott — Őrízetbe vette a vármegyei rendőrség sorozatos lopások elkövetésével gyanúsítva Juhász István bighanagyabjomi lakost. — Elfogta a rendőrség Bano István Bokor-utcai lakost, aki Ottományi Sándorné Apponyi-utcai lakásába besurranva ruhaneműt lopott, a Homok utcán betörést követett el, a vágóhidról pedig tehenet lopott.

— Megtámadta és tompa tárggyal fejbeverte ismeretlen tettes lakása előtt Erdős Mihály arcképfestő, Százados utca 22. sz. alatti lakost.

GVÁSZROVAT

ifj. Nánóssy József

IV. polgári iskolai tanuló 14 éves korában elhunyt. Temetése szombaton délután 4 órakor lesz a Köztetető II. B. ravatalozójából ref. szertartással. Gyászolják: Bántos szülei, testvére, nagyszülei, nagybátyjai, rokonai és jóismerői. Lakás: Aitó u. 18. — Pusztai temetkezés.

Gyerekijáték
a fonás, ha a
debreceni
Gyapjufeldolgozó
üzemnél kártyát.
Mosás, fehérítés, kártyát, fonás. Angoraszőrvétel, Pesti utca 48. sz.

Magyar Nótakirályok Debrecenben: Cselényi J., László L., Karácsony M. és Nyiri E. szeptember 19-én, csütörtökön délután 6 órai kezdettel magyarnóta matinét rendeznek az Arany Bika dísztermében. — Jegyek elővételben válthatók az Arany Bika halljában.

— Időjárásjelzés: Mérsékelt északnyugati szél, felhőfelvonulások, néhány helyen kisebb eső. A hőmérséklet alig változik.

— A Természettudományi Kutatásokat Támogatók Baráti Köre ma, pénteken délután 5 órakor megtekintti az egyetemi orvostani, valamint kórbontani intézetet, ahol dr. Ökrös Sándor egyetemi tanár ismertető előadást tart a folyamatban lévő kutató munkáiról és kísérletekről. A Baráti Kör tagjai fél 5 órakor gyülekeznek a klinika főbejárataánál. Érdeklődőket a Baráti Kör szívesen lát.

„MUSZ” asszonyok, lányok! Ma, péntek délután 4 órakor a hitközség tanácstermében hadifogoly ügyben mindenki jelenjék meg.

— A jövő héten lesz megtartva a magyar nőhangverseny. A közönség kívánságának megfelelően a rendezőség úgy határozott, hogy a Cselenyi, Karácsonyi, László, Nyíri és Káldy hangverseny nem 15-én, vasárnap délelőtt, hanem 19-én, csütörtökön este 6 órai kezdettel lesz megtartva. Jegyek elővételben az Arany Bika hallgatószobájában.

— Bálj verekedés közben késsel hátra szúrta ismeretlen tettes Bessenyei Lajos Ujléta 235. sz. alatti lakost. A debreceni klinikára szállították.

— Munkaközben rázuhant egy gerenda Takács Sándor Munkács u. 12. sz. alatti lakos és Papp Gyula Belleghő 112. sz. alatti MÁV műhelyi alkalmazottra. Mindkettőjüket súlyos sérüléssel vették kezelés alá.

— Előállították a rendőrségre Tóth Istvánné Zádor utca 22. sz. alatti lakost, aki szabálytalanul hátul akart felszállni a villamosra és a kalauzt, aki ezt nem engedte: leköpte és szidalmazta.

— Fjaltalkorú szélhámost nyomoz a debreceni rendőrség, aki a tanyavilágban gyűjtött be rendezett a bányászok számára és az összeszedett pénzzel és élelmiszerekkel eltűnt.

— Bosszúból elkövetett merénylet. vagy szerencsétlenség? Fazekas Imre Kálvin tér 10. sz. alatti lakos a ház tatarozása közben lezuhant egy állványról. Agrárközösséggel és koponyatöréssel szállították kórházba, ahol még nem tért eszméletré. Fazekast néhány órával a szerencsétlenség előtt megfenyegette egy haragosa és a rendőrség most megindította a nyomozást, hogy véletlen szerencsétlenség történt-e, vagy bosszúból ledobták az állványról Fazekast.

— Megtalálták Sopronban egy Debrecenből eltűnt 17 éves kislányt. A debreceni rendőrségre néhány napja bejelentés érkezett, hogy eltűnt egy 17 éves fiatal lány a szülői háztól. Az aggódó szülők napokon át hasztalan keresték, végül a rendőrség segítségével kérték felkutatására. A debreceni rendőrség közlése alapján most Sopronban megtalálták az eltűnt debreceni lányt — másodmagával. Kiderült, hogy az eltűnési eset mögött szabony szerelmi romantika rejtőzik, háttérben a házasságot ellenző szülőkkel, akik most már sietve utaznak Sopronba a szülői áldásokkal.

— Megszökött egy elítélt. Zilahy Jánosné kabai lakos, aki nyolchónapos bűntetését töltötte a törvényszéki fogdában, mikor munkára vitték át egy rabcsoporttal az ifléstáblához, utközben megszökött. Körözik.

— A városi thermálfürdő e hó 15-én, vasárnap megnyílik. Fürdési rend: hétfő, szerda, péntek egész nap és vasárnap délelőtt férfiaknak, kedd, csütörtök, szombat nőknek. A thermálfürdő nyitva 8-tól 12-ig és 2-től 6-ig. A kádfürdő folyó hó 16-tól kbó tíz napig javítási és festési munkálatok miatt nem vehető igénybe. Fürdővezetőség.

Szüreti bál a Bükében

Mindenre kiterjedő gondos figyelem jellemzi a szombat esti hagyományos Pincéből előkészítetteit. Friss flekken, gazdag büfett, jégbehűtött italok. Mindezt a legolcsóbban. Zenéről a népszerű és kifűnő Seress jazz gondoskodik. A felsoroltakon kívül egyéb kedves meglepetéseket is tartogat a szorgalmas rendező gárda. Tánc reggel 6 óráig.

Három évi börtönrre ítélték a nyirábrányi községi irodatisztet

A debreceni népbíróság dr. Tomola Béla elnökle alatt működő tanácsa most tárgyalta Magyar József nyirábrányi községi irodatisztet népeleves bűnűgyét. A vádirat szerint, mint a nyirábrányi közellátás és népmozgalmi hivatal vezetője durván bánt a községlakkóval hivatalos érintkezés során, cukrot, cipőt nem az arra számláltakkal adott, hanem akik ajándékot adtak neki, a ruhajuttatásnál is így járt el. Erdővágásra azokat rendelte ki, akik erre nem lettek volna kötelezettek.

Magyar József tagadta a vádat. Előadta, hogy a cipőt, ruhát, cukrot maga adta ki, — nem ő bírálta el, ki kap, hanem a közellátási bizottság, ő csak annak döntését végrehajtotta. Az erdei favágásra meg egy katonai bizottság küldött ki embereket a községből.

A bíróság közel 40 anut hallgatott ki, majd meghozta ítéletét, megállapította Magyar bűnösségét és három évi börtönrre ítélték. Magyarit, aki előzőleg szabadlábon volt, a tárgyaláson az ítélet kihirdetése után őrizetbe vették. A felek fellebbeztek, így az ítélet nem jogerős.

Meghívó

A Debreceni Általános Fogyasztási Szövetkezet bej. cég 1946. évi szeptember hó 22-én, vasárnap délelőtt 10 órakor tartja rendkívüli közgyűlést az Építőmunkások Szakszervezetének helyiségében Kossuth u. 1. szám. Tárgysorozat: A Népszövetkezet Debrecen bej. cégnek a Debreceni Általános Fogyasztási Szövetkezetbe történő beolvadásának kimondása. 2. Alapszabályok módosítása. 3. Igazgatósági tagok választása. 4. Igazgatótanácsi tagok választása. 5. Felügyelőbizottsági tagok választása.

Határozatképtelenség esetén az újabb közgyűlés ugyanaznap délelőtt 11 órakor lesz ugyanott megtartva, amikor a közgyűlés a megjelölt számúra való tekintet nélkül fog a fenti tárgyakban harozni.

Az igazgatóság.

Hírek hadifoglyokról

Szucs Imre Debrecen, K. Tóth utca 11/b. sz. alatt található most hazatért hadifogoly hirt hozott a következőkről: Tariódi Péter, lakott Péterfia 53. sz. — él, egészséges, címe: 242/3. lágér. — Bódi Sándor, lakott a Belleghő, él egészséges, címe: 242/3. lágér.

Közönség szava

Mérték és hordóhitelesítést Debrecenben!

Több kartársam nevében hívom fel e helyről az illetékesek figyelmét arra a tarthatatlan állapotra, hogy a volt Beihen utcai mértékhitelítő hivatal nem működik. Nem beszélve arról, hogy a szüret küszöbén állunk, furcsa dolog, hogy idegenbe kell mennünk, hogy hordóinkat hitelesítsük. Tudommal legközelebb csak Nyiregyháza, van erre lehetőség.

Ha a város nincs tekintettel adófizető polgáira, az még talán megbocsátható, de hogy önként lemond tetemes bevételi lehetőségeiről, az semmivel sem indokolható.

Több érdekelt.

* Cipőszükségletét Ökrös saját készítményű raktárából, valódi parafás szandálak rendkívül olcsón. Sas u. 1. sz.

Dr Szemes Miklós e óda sa

A Független Ifjúság Parlamentjén A Független Ifjúság szerda délutáni Parlamentjén nagy érdeklődés közepette tartotta meg Szemes Miklós dr. előadását „Liberalizmus” címmel. A Kisgazda Párt előadóteremt ezuttal is megtöltötték a Független Ifjúság tagjai. Ott láttuk Öry István főispánt, Csász László nemzetgyűlési képviselőt, valamint a Kisgazda Párt több vezető tagját.

Szemes Miklós dr. a liberalizmust négyféle szempontból vizsgálta előadásában: filozófikus, politikai, gazdasági és társadalmi szempontból. Megállapította, hogy bármilyen nézőpontra keresztül szemléljük a liberalizmust, azt láthatjuk, hogy szép elveit sehol sem tudta megvalósítani, mert nem számított éppen azzal, akivel elveit megkívánta valósítani, az emberrel s annak tulajdonságaival. S a liberalizmusban éppen az hiányzott legjobban, aminek leginkább benne kellett volna lennie, a humanizmus. Aki viszont meg tudja érteni a humanizmust, az feltétlen híve tud lenni a nemzeti gondolatnak, amely szükséges, hogy áthassa a mai ifjúságot is.

A nagy sikerrel fogadott előadást Földes Vilmos közönte meg Szemes Miklós dr.-nak. Utána Gál Gyula, a Független Kisgazda Párt tagja tartotta nagyszerű külpolitikai tájékoztatót.

A parlament Zilahy Tibor szavaival ért véget, aki bejelentette, hogy a jövő szerdán dr. Hegyaljai Kiss Géza tart előadást Szocializmus és Demokrácia címmel.

— Felhívom mindazokat, akik városi tulajdont képező juhokat vállaltak tartásra a Hortobágyról ez év januárjában, hogy a juhokat szeptember hó 14-én, szombaton délelőtt 9 órára a Mátán bemutatásra és leszámolásra állítsák elő. Az elhűtlások s bór beadások hitel érdemlően igazolandók. Aki ezen felhívásnak nem tennének eleget s a jelzett napon nem állítanak elő a juhokat, a szemlélő, illetve átvevő bizottság új határnapot tűz ki az átvételre, amelynek külön költségét tartoznak az elmaradtak megtéríteni. Polgármester.

* Angol óvoda szeptemberben kezdődik, beiratkozás Kőlesei 16.

KERESKEDŐ TÁRSULAT KÖZLEMÉNYEI

Nagy József, vérvádmeze miatt elítélt Bajcsy-Zsilinszky u. 53. sz. alatti lakos nem öszeres kereskedő, mivel a szakosztály részéről, mint kereskedő, illetve öszeres nincs nyilvántartva. Az öszeres szakosztály vezetősége. — Az építés anyagkereskedők, akik a közönséghez csak aközvetítő 15. 8-tól 14-én 1 óráig adódtak bíróság mentesen okvetlen fizessék be a Társulathoz. — Az öszeres szakosztály üzlettel rendelkező tagjai vasárnap 10 órakor gyűlést tartanak adóüggyben, fontos tárgypontos megjelenést kérünk. — Készítők kereskedők adóközfizetési ügyben vasárnap 9 órakor ülést tartanak. Augustusi, szeptemberi adóbefizetési nyugtát mindenki hozza magával. — Az öszeres szakosztály ezuton figyelmezteti tagjait, hogy az e havi adók csak közönség után és nem pedig csekken vagy az adóhivatalnál személyesen fizethetik. Mivel a csekkek vagy a személyes befizetést nem veszi figyelembe az adóhivatal. — Kereskedők, akik adóikat a Társulathoz 15. 14. du. 3-6-ig és 15-én de 8-12 óráig fizethetik. — Fűszerkereskedők az adóközfizetést 12-16-ig a hivatalos órák alatt fizethetik. Augustusi adóbefizetést igazoló csekkjait mindenki hozza magával. — Aki a bécsi vásárra jelentkezik és a feltételeket nem tudja azok jelentkezzenek a Társulathoz. — Az 1939 előtt kiadott iprók revizió végetti beadása szeptember 15-én lejár. A nyomtatványok kitöltésénél segítségül szolgál a Magyar udvar egyik tisztviselője.

SAKSZERVEZETI ÜGYEK

Nevelők szakszervezete ezuton is kéri tagjait, hogy szeptember 13-án, pénteken délután 6 órakor a Déri Múzeum termében a M. N. D. Sz. rendezésében tartandó megbeszélésre mindnyájan jöjjenek el. A megbeszélés tárgya: az iskolák ujáépítése lesz.

A fodrász szakosztály pénteken este 6 órakor vezetőségi ülést tart. Megjelens a vezetőségi tagoknak kötelező.

IPARTESZÜLETI HIREK

A villanyüzemelő szakosztály pénteken 5 órakor armegállapítás ügyben ülést tart. Minden tag saját érdekében jelenjen meg. — A férfiszabó szakosztály konfekció és vásári csoportja, akik a forgalmi adó adóközfizetésre jelentkeztek pénteken 12 órakor jelenjenek meg az ipartestületen.

SPORT

A DVSC kótkapus edzésen készült a vasárnapi SZAC elleni bajnoki mérkőzésre. A csapat jól mozogott, különösen a vasárnap győztes játszó Zilahi és Sidiki formajavulása öröndetes. A hátsóformációknál sem lesz baj, nagy kár viszont, hogy Sós, akinek Debrecenbe helyezése még mindig nem intéződtött el, nem tud rendszeresen együtt edzeni a csapattal. A végleges észrelátást csak szombaton jelölji ki Patlós edző. A csapat ma délután utazik el Budapestre.

Helyi NB II. rangadó lesz vasárnap a DMTE—MÁV Bocskaí MADISZ bajnoki mérkőzésen, melyet 5 órai kez-

Cirokseprűt leszállított gyarfi aron vizsonteladónak szállít Özv. WÉBER JÓZSEFNÉ Széchenyi u. 22.

dettel játszának le a Dőszegi uti sporttelepen. Edzőleg 3 órakor a DRASE csapata játékos bajnok mérkőzést Bárándi csapatával ellen. Között Ferenc, a MÁV Bocskaí edzője, szponkra utazott, hogy vegye tisztázta Kispeter és Csabai ügyét.

A DKASE II. csapata pénteken, ma délután fél 5 órakor edzést tart a Stadionban. A csapat tagjai és a Nemzeti tanárnál játékra jelentkező kereskedelmisták pontosan jelenjenek meg.

Szeptember 19-re halasztották a Herczeg András, a MÁV Bocskaí közepedezetének rendezésében megtartandó magyar damatínét, melyen a magyar női királyai: Cselenyi József, László Imre, Timár Ila, Karácsonyi Margit és Nyíri Erzsébet adnak elő a legszebb magyar dalokat, valamint Ferenczy József zenevezető legszebb műdalait és operatársítások.

Szilágyi, a Debrecenből Vasasba került kitűnő középsúlyú ismét nagy formában van és egymáután rugososa a gólokban. Két bajnoki mérkőzésen hat gólt szüditett az ellenfél hádjáiban és jelenleg vezet a gólvó listán a Győryesek hatgólos Zsegelér előtt. Deak egyelőre lemaradt és reméljük nem a DVSC elleni mérkőzésen hozza be két riválisát.

A DVSC játékosok biznak abban, hogy legalább egyik pontot elhozzák a szentlőrinci AC-től. Már a tavasz! Törközések meg volt erre minden esélyük, azóta pedig Bircsák átadásával gyengült a SZAC, a DVSC pedig B. Nagy és Sossal erősödött. Deak sincsen a legjobb gólvó formájában, szóval a DVSC-nek van keresztváldója. A mérkőzés nem az Úlló utca, hanem a Keglevich utcai pályán játszák le.

Turai II., a Bocskaí volt középsúlyú társától esik át és utána ismét jászani szerene. A „kis Suttó” bízik abban, hogy még formába lendül.

A Labdrgo Szövetség szerdai ülésén az egyelőre kéremere nazájáruktak az ujab 2:1 arányú viamam-igazoláshoz s annak háraidejét az évetbepestől számított 2 hetben határozzák meg. Ez ügyben a vegő szót a f. hó 21-én összeülő elnöki tanács mondja ki.

Ma kezdődik a Barabás Miklós emlék-teniszverseny. A máiel evvel elélt tragikus körülmények között elhalt Barabás Miklósnak, a DEAC nagynevű játékosának emlékére „...” teniszverseny” rendez a DEAC tenisz szakosztálya. A verseny ma kezdődik az egyetemi sporttelepen és szombaton és vasárnap folytatják. Az idényzáró jellegű bíró verseny mindg a város legjobb teniszeseit állította csatáorba s a versenyek kitűnő sportot és nagyzerű küzdelmeket ígének. A ma kezdődő teniszversenyen Keskeméti és Szeged teniszesei is elindulnak. A népes mezejben remek játszmáknak lehet majd tanujja a közönség. Az emlék-verseny során férfi egyes, férfi páros, vegyespáros női egyes, női páros és ifjúagei számkoloznak. Ma a selejtezőket játszzák, de már hoinap döntőre kerül sor.

ALLAS (2) FEJNI tud mindenest azonnal felvétetik Apaffy u. 2. 2-852	CIPŐ, RUHAZAT (6) EGY női ruhára való közép kék 100 százalékos gyapjú vékony szövésű és egy 45-as box tisztó csizma sámfaltal eladó, Domokos Lajos u. 6. 6-388	GERENDÁ, deszka, (6) teglabontásból, kútgúty, cement, méz Lukács, Hunyadi u. 24. Károly F. J. ut 3-b. 6-584	UZLETHELYISÉG kirakattal kiadó forgalmas helyen cím a kiadóban. 10-848	KERESLET (19) MAGAS áru veszek „Betű ország virágoskertet” nevezdük elemista tankönyvet hatányiany u. 1. sz. emelet baura o. ajtó 19-809	INGATLANFORCALMI IRODA (20) ELADÓ alkalmi aron Miklos u. 15., magasan alapított kimononatan uri naz agria u. 31. potomaron szep aomontes viaszuzer ház vagomnata, honvetemetó u. 10. sz. 400 or. ayamo.oseo vada szulteg csekek nevaroei ca.adi nazak, Ceilleg u. 49. igazi alkalmi vetei. eladok betvárosban, kusisegen kisebb nagyobb hazak alkalmi aron, keresek veomir reszere eladó ingatlanokat Dudas Jozsef ingatlan közvetito Csapó u. 41. sz. 20-863
RADIO, HANGSZER (4) RADIÓT részletre, kézipénzért legolcsóbban vehet. Bodnár cégtől Ceglédi u. 16. Vétel, csere, javítás. 4-727	BIRGERI eszima 41. számú eladó Domokos Lajos u. 6. 6-708	TEGLA, ajtó, ablak, faanyag bontásból kapható Vrga u. 19. és Szepcegyi u. 51. 8-805	SZOBÁ, konyhás lakás butorral azonnal átadó, előfűteses dauer gép eladó. Piac u. 89. fodrász 10-558	VEGEKET kizárólag fehér fél és egy literes méssottat veszünk Gyűztem, Sli-monty u. 59. 19-861	VEGYES (22) LEKVAR főzészhez részletű kolcsonzok, káttolt gyapjú eladó, Molnár, Jozsef kir hg. u. 8. 22-837
BUTOR (5) NAGYON szép téllkabát, rekamer van eladó Péterfia u. 37. asztalonál. 5-868	GAZDASÁCI ESZKÖZ (7) EGYLOVAS ezeker eladó Uj u. 19. Bozsai-telep. 7-543	KÉT darab ajtó, két drb ablak eladó, Honvéd u. 43. 8-870	MAGAS lelépést fizetek beköltözhető 2 szoba eszokomfortos lakásért Dőszegi u. 10. Árpád tér mellett. 10-867	EGY szoba konyha, kevés butorral átadó. Kombinált szekrény eladó. Hatvan u. 42., Asztalonál	OKTATÁS (17) GIMNAZIUMRA, polgárra előkészítők Arany János 10. 1. ajtó. 17-844
ADAG-VÉTEL (8) ELADÓ fodrászberendezés és egyéb háztartási cikkek. Ertekezni Horváthnál Csapó utca 76. 5-808	ÉPÍTKEZÉSI ANYAG (6) GERENDA deszka, (6), teglabontásból, kútgúty, cement, méz Lukács, Hunyadi u. 24. Károly F. J. ut 3-b. 6-584	EGY anyakecske eladó, Vilmos császár krt. 52. 9-887	EGY szoba hallos komfortos villa lakás tizen, esztleg butorral kiadó. Dőza u. 7. 10-841	EGY szoba konyha epizoe lakásokkal olson eladó. Abonyi u. 2. Sámceni ut legelejen. Erdőkődni Homok u. 121. 14-810	HAZ, TELEK, FÖLD (14) ADOMENTES család ház 220 négyzetöl kertet 2 és 1 szoba konyha epizoe lakásokkal olson eladó. Abonyi u. 2. Sámceni ut legelejen. Erdőkődni Homok u. 121. 14-810
SZÜLESZETI és más orvosi műszerek eladók, Szegő u. 20. sz. 77. 9-533	TRAKTORRA, motorkerékpárra alkalmas 6 voltos világitó dinamó eladó. Ugyan ott használt, de jó kerék párt vették. Nagy Zoltán gépjárató műhelye, Király u. 4. 3-854	EGY tizenegy hónapos koca dieznó eladó, Bethlen u. 39. sz. 9-855	EGYLOVAS ezeker eladó Uj u. 19. Bozsai-telep. 7-543	EGY szoba konyha epizoe lakásokkal olson eladó. Abonyi u. 2. Sámceni ut legelejen. Erdőkődni Homok u. 121. 14-810	GEEREDZLET (28) 41-ES birgeri eszima pént. ort, szivert, szakkonmert, t. geriert csekekért. Ertekezni a kiadóhivatalban. 23-7
TRAKTORRA, motorkerékpárra alkalmas 6 voltos világitó dinamó eladó. Ugyan ott használt, de jó kerék párt vették. Nagy Zoltán gépjárató műhelye, Király u. 4. 3-854	PRIMA Sachs motorkerék pár eladó. Rákezei u. 16. udvarban. 3-850	EGYLOVAS 3 fázisu motor transzmisszió felszerelve eladó. Eotvos u. 8. 3-737	ORVOSI börtáska vadonatúj eladó. Erdőkődni Timár u. 13. 5-861	EGY szoba konyha epizoe lakásokkal olson eladó. Abonyi u. 2. Sámceni ut legelejen. Erdőkődni Homok u. 121. 14-810	SZAKSZERVEZETI SELEK: Kladásárt felelős: PÁLFY JÓZSEF Kladásárt felelős: SZICSETH GYULA ügyvezető igazgató Kladja és nyomja a TISZANTALÓ KÖNYV-ÉS LAPKIADÓ PÉ Műszaki igazgató: SZICSETH KAROLY.